

In memoriam
Academician Nicolae Manolescu
27 noiembrie 1939 – 22 martie 2024

Cultura română este îndoliată de trecerea la cele veșnice, pe 23 martie, a profesorului universitar Nicolae Manolescu, membru al Secției de filologie și literatură a Academiei Române, președinte al Uniunii Scriitorilor din România, director al săptămânalului *România literară*, unul dintre cei mai importanți și mai influenți critici literari. De-a lungul celor peste șase decenii de activitate, existența lui Nicolae Manolescu s-a identificat cu literatura pe care a comentat-o, a apărut-o și a ilustrat-o. Însăși instituția literaturii noastre postbelice este de neimaginat în afara magistraturii sale și a regretatului congener, Eugen Simion.

A redefinit, chiar a consacrat cronică literară printr-o constantă autoritate și prin seducția fără precedent. S-a ilustrat la cel mai înalt nivel în aproape toate domeniile disciplinei critice, acoperind întregul ei „spațiu de joc”: de la monografiile despre Titu Maiorescu (marele său model, alături de G. Călinescu), Alexandru Odobescu și, mai ales, Mihail Sadoveanu, la trilogia *Arca lui Noe* (cel mai bun studiu despre romanul românesc și una dintre capodoperele criticii autohtone), *Despre poezie*, până la masiva și ambițioasă *Istorie critică a literaturii române. Cinci secole de literatură* – replică a mării *Istorie* călinesciene și *summa* a carierei sale. *Antologia poeziei române moderne* din 1968 (însoțită de un eseu-reper, *Metamorfozele poeziei*) a reprezentat un moment important și un test major al liberalizării poststaliniste. Seria eseurilor din *Teme* (șapte volume, publicate de-a lungul câtorva decenii) este un model al genului, iar memorialistica din volume precum *Viață și cărți* – un document uman edificator.

Ca universitar a format, decenii la rând, generații întregi de profesori, care l-au iubit ca pe foarte puțini alții. Încă din anii '80 ai secolului trecut a girat (alături de Eugen Simion) manuale de literatură română pentru liceu; o va face, în alt context istoric, și la finele anilor '90. A participat, cu talent polemic, la toate marile bătălii ale generației sale și ale literaturii române autentice împotriva dogmatismului ideologic, a închiderii culturale și nonvalorii estetice. Ca lider al *Cenaclului de Luni* (1978-1983), a fost mentorul admirat al generației de scriitori din deceniul nouă.

După 1990 s-a implicat o vreme în viața politică a României ca lider al unui nou partid civic-liberal (Partidul Alianței Civice) și ca senator, impulsivând profesionalizarea politicii autohtone și a discursului public. În anii 2000 a deținut funcții de reprezentare culturală externă (ca ambasador la UNESCO), a devenit membru al Academiei Române și, din 2005, președinte al Uniunii Scriitorilor din România, funcție pe care a deținut-o până la sfârșitul vieții.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!